

CONFIDENTIAL

LIMITED DISTRIBUTION

READ AND DESTROY

78

ITEM No. 3266/56

SN
March 27
IX-4694

HUNGARY

<u>FOREIGN RELATIONS</u>	/1500/
Visitors	/1501/
<u>FOOD</u>	/3201/
Consumer Goods	/3207/
<u>BORDER ZONES</u>	/0400/
Escapes	/0406/
<u>HEALTH</u>	/1600/
Medicines	/1602a/

IMPRESSIONS FROM A SHORT VISIT TO HUNGARY

SOURCE VIENNA: An Austrian woman, back from a ten-day visit to Hungary.

DATE OF OBSERVATION: End of 1955.

ENGLISH SUMMARY: Source, who spent nine days in a small West Hungarian village and one day in BUDAPEST, gives her fleeting impressions of this brief visit.

She found the customs and other frontier officials very polite: her baggage was not inspected. In her village, bread was plentiful, but among other shortages she observed was the almost total absence of medicaments at the chemist's: the man himself was worried about how to make a living under such circumstances. The village doctor was unable to buy rubber gloves, and was glad to buy those imported from VIENNA to be used in washing up dishes. The butcher had no meat for sale, rolls were unobtainable throughout her stay, and at times there was no sugar. The supply of consumer goods in the shops was generally sufficient, because the peasants had no money with which to buy them.

/more/

The peasants were shabbily dressed, their farms and cottages in a bad state of repair. The population seemed to be in a despairing mood, save that they hoped for some sort of "liberation." When this visitor told them not to hope for anything of the sort in the predictable future, they abused her. She says that she had the feeling that but for the peril of the minefields, most people would escape to the West.

When the villagers heard that she had brought some usable whetstones for scythes from VIENNA, they almost laid siege to the house where she was staying, and extracted promises from her to send more of them from VIENNA.

to
 Relatives of peasants who had fled the West were said to have been threatened some months ago with deportation, but nothing had yet happened to them, perhaps because there are no Russians in the area and no shortage of houses for other persons. These relatives are still worried, but in view of the lapse of time since threats were made, were now hoping that they would not be put into execution.

In BUDAPEST, source was struck by the shabby appearance of the population. The women were wearing head scarves, as in Russia, the men very rough shoes and wadded fur caps, also in the Russian manner. There was no trace of BUDAPEST's former elegance.

The movies are always crowded, and lately many more foreign films have been shown.

EVALUATION COMMENT: In accordance with earlier reports concerning the various topics dealt with by this report.

x x x

Egy BÜCSI hölgy az elmúlt esztendő végén, Dunántúli lakó édesanyja meglátogatására kért és kapott magyar vizumot az Ibusz BÜCSI irodáján keresztül. Mint legtöbb külföldi látogató - - rengeteg holmival /használt ruhákkal, fehérneművel, gyógyszerrel és egy-két eladásra szánt árucikkkel/ érkezett meg a magyar határra. A határvizsgáló AVHs közegek a lehető legudvariasabban fogadták az idős hölgyet, egyetlen csomagját, bőröndjét sem nyitották ki. Mielőtt lebélyegezték volna, figyelmeztették, hogy mindenképp GYÖRbe kell utaznia és csak az ottani hatóságoknál való jelentkezés után látogathat el az utazás végcéljaként feltüntetett nyugatmagyarországi falvakba.

/more/

A GYŐRI ÁVH-nál is udvariassan fogadták, majd a jelentkezés igazolására egy karton-ellenőrlapot nyújtottak át neki azzal a megjegyzéssel, hogy a lapot majd visszautazáskor a határállomáson le kell adnia. Az ÁVH-sok odáig mentek az udvariasságban, hogy egyben mindjárt kijelentkezését is tudomásulvették és eltekintettek egy újabb jelentkezési kötelezettségtől.

A rokonok kitörő örömmel fogadták a ritka jövevényt, aki azonnal hozzá is látott az ajándékok szétosztásához. A magyarországi rokonok úgy találták, a külföldről hozott használt ruhaneműk anyaga sokkal jobb azoknál, amelyeket Magyarországon újonnan vásárolni lehetne. Hálásan fogadták a különböző gyógyszereket is. A faluban is van ugyan gyógyszer-tár, de igazán hatásos gyógyszereket alig lehet kapni benne. A gyógyszerész azon kesereg, hogy a földosztáskor nem adtak neki földet és így most súlyos kenyer gondokkal kell küzdenie, mivel a gyógyszertár forgalmából lehetetlen megélni.

A falu orvosának a gumikeztyű okozza a legnagyobb gondot. Eddig azokkal a keztyűkkel dolgozott, amelyeket a BÉCSI hölgy korábban édesanyjának küldött, hogy a mosogatásánál használja azokat, de most már ezek is tönkrementek. Egyik másik keztyű olyan nagy volt, hogy kétszer is belefért volna az orvos keze, de még ezeket is szívesen megvásárolta 20 forintjával, mert Magyarországon máskülönben egyáltalán nem tudott -- állítólag -- gumikeztyűt szerezni.

A falu ellátása

State of Village Supplies.

A BÉCSI hölgy, aki ugylátszik nagyon jól ismerte a parasztság problémáit, - vagy másfél tucat fénőkövet /kaszakövet/ is vitt magával. Amikor az emberek megtudták, hogy kaszakövet lehet vásárolni, egyik falujukbeli portáján, seregestől érkeztek a vevők. Legutóbbjuknak sajnos csalódottan, üres kézzel kellett távoznok, mert a készlet nagyon hamar kimerült. A BÉCSI vendégnek végül is meg kellett ígérnie, hogy majd postán továbbít az osztrák fővárosból egy újabb küldeményt.

A falu lakói különben nagyon szegények. A parasztság szörnyű pénztelenséggel küzd. Az emberek óvszámra sem tudnak annyi pénzt összeszedni, hogy egy valamirevaló ruhát vásárolhassanak maguknak. A gyermekek is többnyire egyöntudozott-földozott -- vagy éppen rongyos -- ruhákban szaladgálnak az utcán.

/more/

A kenyérellátásban nem mutatkoztak említésre méltó változások. A félbarna kenyér izre és minőségre kifogástalan volt. Zsemlyét, kiflit és egyéb péksüteményeket azonban csak nagyon ritkán lehet kapni.

A hentesüzletekben joformán heteken keresztül nem árultak friss húst, - még csak marhahúst sem. A hasellátás javulását a disznóvágások megkezdésétől várják; a szokatlan enyhe tél azonban a vágások idejét is alaposan elhalasztja.

A boltokban bőségesen van áru, mert az emberek sós és fűszereken, fűszerpótlókon kívül alig tudnak valamit vásárolni.

A falu hangulata

General Mood in the Village

Az egykor kedves és tiszta falucska ma nagyon sivár képet mutat. A házak gondozatlanok, az udvarok, kerítések, járdák elhanyagoltak és maguk az emberek is szomorú bus köppel járnak-kelnek az utcákon. Akiikkel beszélni tudott a külföldi látogató, azok mind-mind csak panaszkodtak, vagy szidták a rendszert. Odavetett szavaikból elkeseredés és csüggedtség csengett. Ha azonban huzamosabb ideig beszélgethettek a "Nyugatról" érkezett hölgygel" előbb-utóbb csak elárulták, hogy még mindig rendületlenül bíznak a Nyugatban és a felszabadulásban, mert Amerikának is látérdeke, hogy minél előbb leszámoljon az oroszokkal. Amikor az említett hölgy megjegyezte: véleményem szerint egyelőre nincs sok kilátás a felszabadulásra, az emberek magnehezteltek rá és csöpp hujja, hogy meg nem verték.

A faluból már sokan szöktek nyugatra az elmúlt évek folyamán. Hozzátartozóik ellen az elmúlt év decemberéig nem indítottak eljárást, moha a tanácsházán gyakran hangzottatták, hogy a "házaárulók" hozzátartozóit, illetve családtagjait ki fogják telepíteni a faluból. Mivel a környéken nincsenek orosz katonák, akik részére a lakásokat lefoglalhatnák, a falubeliek úgy gondolják, a fenyegetések valóraváltására egyelőre talán nem kerül sor. A látogató véleménye szerint a lakosság háromnegyed része Nyugatra menekülne, ha nem félne az átjutás nehézségeitől, a határőrök géppisztolyától és az aknazártól.

Látogatás a fővárosban

Visit to the Capital

BUDAPESTEN mindössze egy napot töltött a BÉCSI rokon. Egyik régi ismerősét kereste fel a Szondy-utcában. A lánykori barátónak kézimunkaüzlete van BUDAPESTEN, de nem annyira az eladásból, mint inkább a nylonharisnyák javításából él. Üzletét és iparengedélyt a NAGY Imre rezsimben kapta

vissza, de az elmúlt évben olyan súlyos adóval sújtották, hogy ma iparengedélyének beadására gondol. Havi keresete 1.000-1.200 forint. Ebből az összegből korábban körülbelül 400 forintot kellett adóra és üzletbőrré kiadnia, évi adója most - a novemberben kiközbcsített adóiv adatai szerint - - 14.000 forint. Az adókvetés ellen fellebbezéssel élt, de valószínűnek tartja, hogy az esetleges adóelengedés sem lesz jelentős, oparengedélyét tehát hamarosan be kell adnia. Mostani adóhátraléka fejében / nem minden hónapban sikerült felretenni az adóra azant összeget / nem csak az üzletberendezést, hanem a lakásbutorait is lefoglalták.

A BUDAPESTI barátñ olbeszöglöse szerint a fővárosi színházai és mozijai állandóan zsúfoltak, jegyet nagyon nehéz szerezni. Egy idő óta sok külföldi filmet adnak, úgy hogy a mozilátogatás ismét szórakozásszámban megy. Sziyesen járnak az emberek zenés szórakozóhelyekre is, és ott addig isznak míg a pénzük tartja. Az emberek ugyan jobban öltözöttek mint falun, de az egykori BUDAPESTI elegánciának nyoma sincs többé. A nők - - orosz mintára - - fejkendőkbcs járnak, vagy sálal kötik be a fejüket, a férfiak amennyiben nem egyenruhások, durva bakancsot és kacsát, vagy orosz bundasapkát viselnek.

LIMITED DISTRIBUTION

READ AND DESTROY

End